

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Децентралізація управління у публічній сфері

освітньо-наукова програма Публічне управління та адміністрування
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь доктор філософії
інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Розробник: Щетініна Тетяна,
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування, кандидат історичних наук, доцент

Гарант: Лозинська Тамара,
завідувач кафедри публічного управління та
адміністрування, доктор наук державного управління,
професор

Назва навчальної дисципліни	<i>Децентралізація управління у публічній сфері</i>
Назва структурного підрозділу	кафедра публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	викладач: Тетяна Щетініна , к. і. н., доцент контакти: ауд. 494 (навчальний корпус № 4, поверх 4) сторінка викладача на сайті кафедри: https://www.pdau.edu.ua/people/shchetinina-tetyana-oleksiyivna e-mail: tetiana.shchetinina@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	знання з навчальних дисциплін «Класичні та сучасні теорії публічного управління», «Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти комплексного уявлення про зміни управлінської парадигми в ході децентралізації у публічній сфері.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти понятійного апарату дисципліни, засвоєння основних теорій та концепцій децентралізації у сфері публічного управління, опанування основних положень нормативно-правових актів, що регламентують процес децентралізації в Україні, формування уявлення про шляхи реалізації децентралізації управління у публічній сфері.

Компетентності:	
загальні:	фахові:
ЗК 01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; ЗК 02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.	ФК 02. Здатність науково обґрунтовувати, розробляти та здійснювати експертизу нормативно-правових актів, аналітичних довідок, пропозицій, доповідей; ФК 04. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації; ФК 08. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування;

ПРН 08. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Децентралізація державного управління як основа публічного менеджменту на місцевому рівні: поняття, зміст, завдання.

Тема 2. Децентралізації управління у публічній сфері: історико-політологічний аналіз.

Тема 3. Правові засади децентралізації управління у публічній сфері.

Тема 4. Централізація та децентралізації управління у публічній сфері: порівняльний аналіз.

Тема 5. Основні інструменти децентралізації управління.

Тема 6. Успішні практики реалізації управління на місцевому рівні в ході реформи децентралізації.

Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення децентралізації управління у публічній сфері.

Тема 8. Зарубіжний досвід децентралізації управління у публічній сфері.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавської державної аграрної академії та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Оцінювання результатів навчання:

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.	Ведення конспекту лекцій Виконання завдань на практичних заняттях Виконання завдань самостійної роботи
ПРН 08. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

У межах кожної окремої теми навчальної дисципліни «Децентралізація управління у публічній сфері» здобувачі вищої освіти опановують у рівній мірі програмні результати навчання з передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни (ПРН 01; ПРН 08).

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, бали	
		Мінімальний	Максимальний
ПРН 01	50	30	50
ПРН 08	50	30	50
Разом	100	60	100

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
		ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	
1	Децентралізація державного управління як основа публічного менеджменту на місцевому рівні: поняття, зміст, завдання.	2	5		7
2	Децентралізації управління у публічній сфері: історико-політологічний аналіз.	2	5		7
3	Правові засади децентралізації управління у публічній сфері.	2	5 5		12
4	Централізація та децентралізації управління у публічній сфері: порівняльний аналіз.	2	5 5		12
5	Основні інструменти децентралізації управління.	2	5 5		12
6	Успішні практики реалізації управління на місцевому рівні в ході реформи децентралізації.	2	5 5		12
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення децентралізації управління у публічній сфері.	2	5		7
8	Зарубіжний досвід децентралізації управління у публічній сфері.	2	5		7
	Разом по темам	16	60	×	76
	Виконання завдань самостійної роботи	×	×	24	24
	Разом	16	60	24	100

Шкала та критерії оцінювання за рівнем досягнення результатів навчання

Рівень критерію	Межі оцінювання	Опис критерію	Форми контролю	Оцінка в балах
Високий	від 90 % до 100 %	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє для виконання творчих завдань демонструвати результати навчання; навчальна діяльність позначена вмінням в усній та письмовій формі самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти закономірності, робити вмотивовані висновки та відстоювати особисту позицію. <u>Програмні результати навчання (ПРН 01; ПРН 08)</u> на даному рівні досягнуті у повному обсязі.	ведення конспекту лекцій	2
			виконання завдань на практичних заняттях	5
			виконання завдань самостійної роботи	22-24
Середній	від 75 % до 89 % балів	Знання здобувача вищої освіти при досягненні даного рівня дозволяють демонструвати істотні ознаки понять, явищ, розуміти та коментувати в усній та/або письмовій формі зв'язки між ними; здобувач вміє пояснити основні закономірності; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо); вміє робити висновки та виправляти допущені помилки, що дозволяє демонструвати в стандартних ситуаціях результати навчання. Проте, здобувачеві вищої освіти бракує власних суджень та системності висновків. <u>Програмні результати навчання (ПРН 01; ПРН 08)</u> на даному рівні здобувачем вищої освіти в цілому досягнуті.	ведення конспекту лекцій	1
			виконання завдань на практичних заняттях	3-4
			виконання завдань самостійної роботи	16-21
Достатній	від 60 % до 74 %	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, за зразком виконує завдання як в усній так і в письмовій формі; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності, що дозволяє демонструвати лише частково аналіз процесів та явищ, вміння робити узагальнення, висновки позбавлені самостійності, відчувається розрив між набутими знаннями та їх практичним застосуванням. <u>Програмні результати навчання (ПРН 01; ПРН 08)</u> на даному рівні здобувачем вищої освіти в основному досягнуті.	ведення конспекту лекцій	0,5
			виконання завдань на практичних заняттях	2
			виконання завдань самостійної роботи	10-15
Низький	до 60 % балів	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення <u>програмних результатів навчання (ПРН 01; ПРН 08)</u> .	ведення конспекту лекцій	0
			виконання завдань на практичних заняттях	0-1
			виконання завдань самостійної роботи	0-9

Рекомендовані джерела інформації

Основні

Нормативно-правові акти

1. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX (редакція від 24.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Про місцеві вибори : Закон України від 14.07.2015 № 595-VIII (в редакції 19.04.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19#Text>
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 04.06.2001 № 2493-III (в редакції 01.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#top>
8. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 (в редакції 17.09.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#Text>
10. Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади: Постанова Верховної Ради України від 31 серп. 2015 р. № 656-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/656-19#n8>

Навчальна та довідкова література

1. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Колтун В. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі: навч. посіб. К., 2017. 129 с. URL: <http://surl.li/atwpr>
2. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади: напрямки змін : монографія; за заг. ред. В. С. Куйбіди ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: Астролябія, 2013. 166 с.
3. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С.М.Серьогін (заст. голови) та ін. К.; Одеса : НАДУ, 2013.
4. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навч. посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування. К.: ПРООН/МПВСР, 2007. 269 с.
5. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в умовах державно-управлінських реформ : наук. розробка / авт. кол.: І. В. Козюра, А. О. Краснейчук, Ю. Г. Іванченко та ін. К.: НАДУ, 2012. 60 с.
6. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні в умовах державно-управлінських реформ: монографія; за заг. ред. І. В. Козюри ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. Лубни : Інтер Парк, 2013. 180 с.

7. Мельниченко О. А. Територіальна організація влади в Україні: конспект лекцій. Харків: ФОП Леонов Д.С., 2016. 102 с.
8. Муніципальне право України: Підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін.; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. К.: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.

Допоміжні

9. Баймуратов М. Децентралізація та компетенція місцевого самоврядування в Україні. *Віче*. 2015. № 12. С. 11–18.
10. Богів Я. С. Правові проблеми децентралізації влади у контексті реалізації народного суверенітету в Україні. *Історико-правовий часопис*. 2016. № 1. С. 92–96.
11. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 123–126.
12. Ганущак Ю.І. Префекти: уроки Франції для України. К.: ІКЦ «Легальний статус», 2015. 44 с.
13. Державне управління: підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.
14. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
15. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України ; наук.- ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К.: НАДУ, 2011.
16. Козак В. І. Аналіз наукового доробку у визначенні децентралізації як явища. *Державне будівництво*. 2017. №1. С. 1–12.
17. Козлова Л. В. Механізм розвитку дієвих та ефективних громад в контексті реформування та децентралізації. URL: <http://escii.eu/artykuly/artykullk>.
18. Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади: Проект. Офіційний Інтернет-портал Київської міської державної адміністрації. URL: <https://www.kievcity.gov.ua/content/koncepciyareformy-miscevogoamovryaduvannya-ta-terytorialnoi-organizacii-vlady-vukraini.html>.
19. Мануїлова К. В. Децентралізація публічної влади в Данії: досвід для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 15. С. 96–99.
20. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. Державне управління: підручник / за ред. А. Ф. Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.
21. Мельниченко В. І. Інституційний розвиток на рівні регіону: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. К.: НАДУ, 2009. 88 с.
22. Овчар О., Сьомова Т. Моделі децентралізації влади в Європі: досвід для України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 172–176.
23. Остапенко О. Г. Децентралізація чи федералізація – оптимальний шлях реформування публічної влади в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 26–29.
24. Оцінка фінансової спроможності 366 ОТГ: [за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» та проекту SKL International]. К.: U-LEAD, 2018. 48 с.
25. Посібник з децентралізації у схемах / Під редакцією Н. Ю. Кузьмичової. Київ, 2016. 72 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/65/Decentralization_Handbook_UKR.pdf
26. Право в державному управлінні: навч. посіб.; автор. кол.: С. Д.Дубенко, Т. П.Кудлай, В. І.Мельниченко, Н. Г.Плахотнюк. Київ: НАДУ, 2016. 376 с.
27. Скаун О. Ф. Теорія права і держави [Текст]: підручник; вид. 4-те, допов. і перероб. К.: Правова єдність: Алерта, 2014. 524 с.

28. Про префектів: Проект Закону України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/reformuvannya/pro-prefektiv/>

29. Ременяк О. Методологічні аспекти дослідження проблематики децентралізації публічної влади. *Теорія держави і права*. 2017. № 10. С. 196–202.

30. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування /За заг. ред А.Зайця. К.: ВД „Ін юре”, 2002. 928 с.

31. Фрицький О. Ф. Муніципальне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 360 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Проєкту «Децентралізація дає можливості». URL: <https://decentralization.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Полтавської обласної ради. URL: <http://oblrada-pl.gov.ua/>

9. Асоціація «Полтавська обласна асоціація органів місцевого самоврядування»: сторінка на Фейсбучі. URL: <https://ru-ru.facebook.com/PoltavaAssociation>

10. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>